

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/7526

Karar No. 2025/8256

Tarihi: 23.10.2025

- OLUMLU YETKİ TESPİTİ**
- OLUMLU YETKİ TESPİTİNİN TARAFI SENDİKANIN YETKİ TESPİTİ İSTEMİNDEN FERAGAT EDEBİLECEĞİ**
- SENDİKANIN YETKİ TESPİT İSTEMİNDEN FERAGAT NEDENİYLE BAKANLIĞIN YETKİ TESPİTİNİ GERİ ALMASININ OLANAKLI OLDUĞU**

ÖZETİ Davalı işçi Sendikası 21.08.2024 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğüne vermiş olduğu dilekçe ile yukarıda ayrıntıları belirtilen yetki başvurusundan feragat ettiklerini bildirmiştir. Bu olgulara göre davalı Sendika yetki başvurusuna bağlı hukuki sonuçlardan yararlanamayacağından davanın konusuz kaldığı açıktır. Belirtmek gerekir ki dava konusu yetki tespit kararına ilişkin idari işlemi tesis eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, somut olaydaki gibi şartları bulunması durumunda, bu idari işlemi geri alması da her zaman olanaklıdır.

Belirtilen sebeplerle, 6356 sayılı Kanun'un 43/3 hükmü uyarınca hükümlerin bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi

tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili Bakanlığın 19.07.2024 tarihli yetki tespit belgesi ile Türkiye Yol İş Sendikasına davacı Şirkette toplu iş sözleşme yapması için yeterli çoğunluğu sağladığı kabulü ile işleme toplu iş sözleşmesi yapması için olumlu yetki tespit belgesi düzenlendiğini, itiraz zorunluluğunun hasıl olduğunu, davalı Sendika tarafından aynı işletme için 23.03.2023 tarihinde davalı Bakanlık nezdinde yetki tespiti için başvuruda bulunulduğunu, yetki tespit belgesi düzenlendiğini, davalı Sendikanın yetki belgesinin itiraz olmaksızın kesinleşmesi ile birlikte toplu iş sözleşme sürecine başladığını, arabuluculuk sürecinin tamamlandığını, grev oylaması aşamasına kadar işlemleri sürdürdüğünü, yetki belgesi geçerliliğini korurken 10.11.2023 tarihinde aynı konu ve taraflar ile aynı işletme için Bakanlığa yeniden bir yetki tespit başvurusunda bulunulduğunu, davalı Bakanlığın bu yeni başvuruya yönelik olarak 19.07.2024 tarihli olarak mükerrer işletme olumlu yetki tespit belgesinin düzenlendiğini, mükerrer ve Kanun'un emredici hükümlerine aykırı bir taleple sonuca ulaşılmaya çalışıldığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 19.07.2024 tarihli ve 389196 sayılı yetki tespitinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vekili cevap dilekçesinde; davanın süresi içerisinde açılmadığının tespiti hâlinde süre yönünden reddine karar verilmesi gerektiğini, davacının dilekçesini süresi içerisinde görevli makama kaydettirip kaydettirmediğinin araştırılarak görevli makama kayıt ettirilmeden dava açılmış ise davanın dava şartı yokluğundan reddinin gerektiğini, arabuluculuk aşamasında yapılan görüşmelerin sonuçsuz kaldığını, Bakanlığın mevzuat çerçevesinde yetki tespit başvurusuna ilişkin işlemleri gerçekleştirdiğini, işlemlerin hukuka uygun olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

2. Davalı Sendika vekili cevap dilekçesinde; itirazın hak düşürücü süre içerisinde yapılıp yapılmadığının belli olmadığını, şartlar yerine getirilmeden ve süresinde açılmayan davanın reddini talep ettiklerini, davacı tarafın sunduğu hiçbir somut delilin olmadığını, davacının tek amacının toplu iş sözleşmesi yapma sürecini sürüncemede bırakmak olduğunu belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Bakanlığın 19.07.2024 tarihli ve 389196 sayılı yetki tespitinin iptalini gerektirir hukuka aykırılığın bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; mahkeme kararının isabetli olduğu gerekçesiyle başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili; dava ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerle Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozularak ortadan kaldırılması gerektiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 41. ve devamı maddeleri kapsamında yetki tespitine itiraz istemine ilişkindir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı" kenar başlıklı 53. Maddesinin 1. fıkrası hükmü şöyledir:

"İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler."

6356 sayılı Kanun'un kenar başlıklı 41/1 hükmü şöyledir:

"Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birinin üyesi bulunması şartıyla işçi sendikası, toplu iş sözleşmesinin kapsamına girecek işyerinde başvuru tarihinde çalışan işçilerin yarısından fazlasının, işletmede ise yüzde kırkının kendi üyesi bulunması hâlinde bu işyeri veya işletme için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkilidir."

6356 sayılı Kanun'un "Yetki Tespiti İçin Başvuru" kenar başlıklı 42. maddesi ise şu şekildedir:

"(1) Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası Bakanlığa başvurarak yetkili olduğunun tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini isteyebilir. (2) Bakanlık, kayıtlarına göre başvuru tarihi itibarıyla bir işçi sendikasının yetkili olduğunu tespit ettiğinde, başvuruyu, işyeri veya işletmedeki işçi ve üye sayısını, o işkolunda kurulu işçi sendikaları ile taraf olacak işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene altı iş günü içinde bildirir. (3) İşçi sendikasının yetki şartlarına sahip olmadığının ya da işyerinde yetki şartlarına sahip bir işçi sendikasının bulunmadığının tespiti hâlinde, bu bilgiler sadece başvuruyu yapan tarafa bildirilir. (4) Sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin bildirimlerden yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmayanlar, yetkili işçi sendikasının tespitinde dikkate alınmaz. (5) Yetki tespiti ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir."

6356 sayılı Kanun'un “Yetki İtirazı” kenar başlıklı 43. maddesi şöyledir:

“(1) Kendilerine 42 nci madde uyarınca gönderilen tespit yazısını alan işçi veya işveren sendikaları veya sendika üyesi olmayan işveren; taraflardan birinin veya her ikisinin yetki şartlarına sahip olmadığı veya kendisinin bu şartları taşıdığı yolundaki itirazını, nedenlerini de göstererek yazının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde mahkemeye yapabilir. (2) İtiraz dilekçesi görevli makama kayıt ettirildikten sonra mahkemeye verilir. Kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin yüzde birinden daha az üyesi bulunan işçi sendikası, yetki itirazında bulunamaz. (3) İtiraz dilekçesinde veya ekinde somut delillerin yer almaması hâlinde itiraz incelenmeksizin reddedilir. İşçi ve üye sayılarının tespitinde maddi hata ve süreye ilişkin itirazları mahkeme altı iş günü içinde duruşma yapmaksızın kesin olarak karara bağlar. (Değişik cümle: 12/10/2017-7036/34 md.) Bunların dışındaki itirazlar için mahkeme, duruşma yaparak karar verir ve bu karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. (Ek cümle: 12/10/2017-7036/34 md.) Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay bir ay içinde kesin olarak karar verir. (4) 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca kendisine yetki şartlarına sahip olmadığı bildirilen işçi sendikası, altı iş günü içinde yetkili olup olmadığının tespiti için dava açabilir. Mahkeme açılan davayı o işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde birini üye kaydeden işçi sendikaları ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işverene de bildirir. Mahkeme davayı iki ay içinde sonuçlandırır. (5) İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur.”

İnceleme konusu davada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 10.11.2023 başvuru tarihi itibarıyla davacıya ait işletmede toplam 481 işçi çalıştığı ve 350 sendika üyesi bulunduğu gerekçesiyle davalı Sendikanın toplu iş sözleşmesi yapabilmek gerekli çoğunluğu sağladığına dair 19.07.2024 tarih ve 389196 sayılı olumlu yetki tespit kararı verilmiştir.

Davalı işçi Sendikası 21.08.2024 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğüne vermiş olduğu dilekçe ile yukarıda ayrıntıları belirtilen yetki başvurusundan feragat ettiklerini bildirmiştir. Bu olgulara göre davalı Sendika yetki başvurusuna bağlı hukuki sonuçlardan yararlanamayacağından davanın konusuz kaldığı açıktır. Belirtmek gerekir ki dava konusu yetki tespit kararına ilişkin idari işlemi tesis eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, somut olaydaki gibi şartları bulunması durumunda, bu idari işlemi geri alması da her zaman olanaklıdır.

Belirtilen sebeplerle, 6356 sayılı Kanun'un 43/3 hükmü uyarınca hükümlerin bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen İlk Derece Mahkemesi kararı ile Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,

1. Dava konusuz kaldığından KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

2. Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli olan 615,40 TL harçtan, peşin alınan 427,60 TL harcın mahsubu ile bakiye 187,80 TL harcın davacıdan tahsili ile hazineye irad kaydına,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan tarife göre 30.000,00 TL ücreti vekâletin davacıdan alınarak davalılara müştereken verilmesine,

4. Davacının yapmış olduğu yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, davalıların yaptığı yargılama giderinin bulunmadığının tespitine,

5. Yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili tarafa iadesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

23.10.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.